

14. Смъртността въ България и въ другитѣ страни¹⁾

За да дадемъ една по-пълна характеристика на смъртността у насъ и на измѣненіето ѝ въ зависимостъ отъ възрастта, ще направимъ сравнение съ смъртността въ Германия за 1924—1926²⁾ год., Швейцария за 1920—1921³⁾ год. и Холандия за 1921—1930⁴⁾ г.

Следната таблица № 41 ни дава едногодишнитѣ вѣроятности за умирање къмъ 1926 г. (или къмъ най-близката къмъ нея година) за разнитѣ държави и отдѣлно за мъжетѣ и женитѣ.

ТАБЛИЦА № 38

Въз-расть	Германия 1924—1926	Швейцария 1920—1921	Холандия 1921—1930	България 1925—1928
	М ж ж е			
0	0·11538	0·09051	0·06528	0·17145
1	0·01619	0·01593	0·01483	0·06190
2	0·00636	0·00656	0·00625	0·02817
3	0·00404	0·00543	0·00399	0·01623
4	0·00316	0·00399	0·00313	0·01073
5	0·00242	0·00376	0·00246	0·00768
10	0·00142	0·00218	0·00131	0·00400
15	0·00194	0·00268	0·00170	0·00319
20	0·00427	0·00389	0·00280	0·00727
25	0·00439	0·00434	0·00283	0·00513
30	0·00405	0·00504	0·00276	0·00565
35	0·00425	0·00613	0·00315	0·00645
40	0·00535	0·00781	0·00380	0·00767
45	0·00723	0·01047	0·00528	0·00953
50	0·01030	0·01457	0·00774	0·01238
55	0·01548	0·02097	0·01204	0·01672
60	0·02362	0·03088	0·01912	0·02334
65	0·03692	0·04617	0·03089	0·03338
70	0·05808	0·06958	0·04932	0·04855
75	0·09391	0·10502	0·07908	0·07132
80	0·14196	0·15769	0·1273	0·09606
85	0·21285	0·23388	0·1898	0·12387
90	0·28469	0·33937	0·2762	0·16634
95	0·35986	0·47595	0·376	0·22427
100	0·43623	0·63609	0·50	0·33494

Ж е н и

0	0·09392	0·07016	0·05062	0·14879
1	0·01493	0·01455	0·01312	0·06191
2	0·00574	0·00711	0·00533	0·02919
3	0·00362	0·00495	0·00336	0·01709
4	0·00286	0·00411	0·00266	0·01112
5	0·00219	0·00367	0·00209	0·00812
10	0·00120	0·00215	0·00120	0·00425
15	0·00181	0·00284	0·00177	0·00374
20	0·00332	0·00403	0·00261	0·00802
25	0·00394	0·00474	0·00296	0·00874
30	0·00414	0·00505	0·00319	0·00745
35	0·00452	0·00558	0·00381	0·00777
40	0·00531	0·00650	0·00471	0·00832

¹⁾ При сравняване на даннитѣ за смъртността въ различнитѣ държави, трѣбва да се има предъ видъ, че тѣ не се отнасятъ точно за сщия периодъ 1925—1928 год. Данни за смъртността въ другитѣ държави за сщия периодъ 1925—1928 год. не можахме да намѣримъ, затова ще се задоволимъ съ даннитѣ за най-близкитѣ периоди.

²⁾ Beiträge zum deutschen Bevölkerungsproblem, Die allgemeine deutsche Sterbetafel für die Jahre 1924—1926.

Herausgegeben vom Statistischen Reichsamt (№ 5).

³⁾ Statistisches Jahrbuch der Schweiz, 1929, S. 71.

⁴⁾ Statistik van Nederland, Volkstelling 31. XII. 1930. Deel VI. S. 54.

Въз-расть	Германия 1924—1926	Швейцария 1920—1921	Холандия 1921—1930	България 1925—1928
45	0·00644	0·00807	0·00562	0·00928
50	0·00886	0·01073	0·00796	0·01098
55	0·01273	0·01535	0·01168	0·01396
60	0·01947	0·02319	0·01760	0·01918
65	0·03155	0·03647	0·02813	0·02828
70	0·05198	0·05887	0·04619	0·04407
75	0·08529	0·09607	0·07551	0·07404
80	0·13371	0·15651	0·1180	0·09512
85	0·19837	0·25093	0·1761	0·11603
90	0·26308	0·38897	0·2543	0·15613
95	0·33171	0·56912	0·343	0·23483
100	0·40192	0·76133	0·42	0·36268

ТАБЛИЦА № 39

$$\frac{q_x^m}{q_x^ж} \text{ къмъ 1926 год.}$$

Въз-расть	Германия 1924/1926	Швейцария 1920/1921	България 1925/1928
0	1·2285	1·2901	1·1523
1	1·0844	1·0948	0·9999
2	1·1080	0·9226	0·9650
3	1·1160	1·0970	0·9493
4	1·1049	0·9708	0·9655
5	1·1050	1·0245	0·9456
10	1·1833	1·0140	0·9405
15	1·0718	0·9437	0·8552
20	1·2861	0·9653	0·9063
25	1·1142	0·9156	0·5875
30	0·9783	0·9980	0·7585
35	0·9403	1·0986	0·8306
40	1·0075	1·2015	0·9222
45	1·1227	1·2974	1·0268
50	1·1625	1·3579	1·1272
55	1·2160	1·3661	1·1977
60	1·2131	1·3316	1·2169
65	1·1709	1·2660	1·1802
70	1·1174	1·1819	1·1015
75	1·1011	1·0932	0·9632
80	1·0617	1·0075	1·0099
85	1·0730	0·9321	1·0676
90	1·0821	0·8725	1·0654
95	1·0849	0·8363	0·9550
100	1·0871	0·8355	0·9235

Отъ даннитѣ на тѣзи таблици се вижда, че къмъ 1926 г. смъртността на мъжетѣ у насъ, още отъ 0 годишна възраст, е значително по-голѣма, отколкото е въ Германия, Швейцария и Холандия. Изравняването въ размѣра на смъртността настѣпва къмъ 60 годишна възраст въ сравнение съ тази на Германия, къмъ 38 годишна възраст въ сравнение съ Швейцария и къмъ 69 годишна възраст въ сравнение съ Холандия. Следъ тѣзи възрасти до предѣлната възраст смъртността на мъжетѣ у насъ е по-малка отъ смъртността имъ въ съответнитѣ държави.

Смъртността на женитѣ къмъ 1926 год. у насъ въ малкитѣ и срѣдни възрасти е значително по-голѣма отъ тази на женитѣ въ Германия, Швейцария и Холандия. Смъртността се изравнява съответно къмъ 60, 50 и 65 годишна възраст, следъ които възрасти тя е по-малка отколкото въ другитѣ държави.

Смъртността на мъжетѣ къмъ 1925 г. въ Германия е по-голѣма отъ смъртността на женитѣ за всички възрасти, съ изключение на възраститѣ отъ 29—39 години. Въ Швейцария къмъ 1921 г. смъртността на мъжетѣ има подчертано надмощие за възраститѣ отъ 32 г. до къмъ 80 години.